

## عنوان مقاله:

جایگاه زبان در فلسفه فقه

## محل انتشار:

دوفصلنامه یافته های فقهی اصولی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 38

## نویسنده:

عبدالروف مصباح - Researcher

## خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر تحت عنوان: «جایگاه زبان دین در فلسفه فقه» برای دستیابی به پاسخ درست و صحیح به این پرسش که زبان دین چه نقش و جایگاه در فلسفه فقه دارد؟ سامان یافته است. نتایج را که در فرایند پژوهش بدان دست یافته ایم می توان اینگونه دسته بندی کرد: از آن جایی که گزاره ها و آموزه های دینی ما در قالب متون وحیانی و روایی بیان شده و مهم ترین اساس و بنیاد اعتقادات و باورهای دینی مبتنی بر همین متون مقدس دینی است، به کارگیری گزاره های دینی در عرصه های مختلف اعتقادی، اخلاقی و عملی، وابسته به این است که ما زبان دین را دانسته و از رهگذر آن متون دینی را فهم کنیم. یکی از عرصه های که متون دینی نقش زیرساختی دارد دانش فقه است که در فلسفه فقه ما مبانی آن را می کاویم. قرآن و سنت جزء مبانی اصلی فقه است. از آن روی جایگاه زبان دین در فلسفه فقه، امر انکارناپذیر خواهد بود که نمی توان از آن چشم پوشید. هرچند زبان دین به عنوان یکی از متغیرهای فلسفه دین، امر نوپدید است که خاستگاه غربی دارد؛ اما در فضای تفکر اسلامی از رهگذر مبادلات سیاسی، فرهنگی، علمی و بین الملل غربی و شرقی، برخی متفکران دیگراندیش، همان دیدگاه های که در مغرب زمین در رابطه با زبان دین مطرح شده بود، بومی سازی نموده و گرایش های همسو با فضای فکری یهودیت و مسیحیت را نسبت به زبان دین مورد توجه قرار داد. از میان دیدگاه های موجود در جهان اسلام ما سه دیدگاه را نسبت به زبان دین مورد بررسی قرار دادیم. دیدگاه نخست، متشابه انگاری آیات قرآن است که از سوی اخباری ها مطرح شده است. دیدگاه دوم، رمزی و فهم ناپذیری و حیرت زا انگاری زبان قرآن و زبان دین است که توسط روشنفکران معاصر، چون دکتر سروش و امثال ایشان مطرح گردیده است. طبق این دو گرایش، نه تنها در فلسفه فقه ما نمی توانیم قرآن را به عنوان منبع احکام مورد بهره برداری قرار دهیم بلکه اساس دین با چالش رو برو خواهد شد؛ زیرا طبق این نگاه نه قرآن ارزش معرفتی دارد و نه منشاء وحیانی. دیدگاه سوم دیدگاه معناداری گزاره های دینی و فهم پذیری قرآن و زبان دین می باشد.

## کلمات کلیدی:

"Language", "Religion", "Religion Language", "Jurisprudence", "Philosophy of Jurisprudence"

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1572785>

